

Uchwała nr 9
Rady Dyscypliny Naukowej Filozofia
Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
z dnia 14 kwietnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Standardu przygotowania prac dyplomowych na kierunku filozofia”

Na podstawie § 79 ust. 4 uchwały Nr 39 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 30 kwietnia 2019 r. Regulamin studiów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Biuletyn Prawny UMK z 2023 r., poz. 193) w związku z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.), § 15, 18 i 19a rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 r., poz. 661 z późn. zm.)

Rada Dyscypliny Naukowej Filozofia

uchwała co następuje:

Rada Dyscypliny Filozofia przyjmuje „Standard przygotowania prac dyplomowych na kierunku filozofia”

Uchwała została podjęta w głosowaniu jawnym, w obecności 17 z 26 osób uprawnionych do głosowania, przy stosunku głosów:

16 - za głosów; przeciw 0 głosów; wstrzymujących się 1 głos; nieważnych 0 głosów.

Przewodniczący
Rady Dyscypliny Naukowej Filozofia

prof. dr hab. Zbigniew Nerczuk

**Standard przygotowania prac dyplomowych
na kierunku filozofia
na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu**

Niniejszy standard określa kierunkowe wymagania merytoryczne, etyczne, językowe i formalne stawiane pracom dyplomowym przygotowywanym przez studentów kierunku filozofia. Stosuje się go z uwzględnieniem przepisów ogólnouczelnianych i wydziałowych oraz specyfiki seminarium dyplomowego prowadzonego przez promotora.

§ 1. Postanowienia ogólne

Praca dyplomowa na kierunku filozofia jest samodzielnym opracowaniem problemu filozoficznego, przygotowanym pod kierunkiem promotora, opartym na analizie źródeł i literatury naukowej oraz prowadzącym do uporządkowanych wniosków.

Praca dyplomowa powinna potwierdzać osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych dla kierunku filozofia, poziomu studiów i profilu kształcenia.

Temat pracy powinien pozostawać w związku z dyscypliną filozofia, programem studiów oraz problematyką seminarium dyplomowego.

Praca dyplomowa przygotowywana jest i składana zgodnie z obowiązującymi przepisami uczelnianymi, wydziałowymi oraz procedurami APD i USOS.

§ 2. Zasada zróżnicowania wymagań

Wymagania stawiane pracy magisterskiej są wyższe niż wymagania stawiane pracy licencjackiej przede wszystkim w zakresie samodzielności badawczej, pogłębienia analizy, dojrzałości metodologicznej, jakości pracy ze źródłami oraz wyrazistości wkładu własnego autora.

Różnica między pracą licencjacką a pracą magisterską ma charakter przede wszystkim jakościowy i merytoryczny, a nie ilościowy.

Praca licencjacka potwierdza opanowanie podstaw warsztatu filozoficznego, natomiast praca magisterska powinna potwierdzać gotowość do prowadzenia bardziej samodzielnego i pogłębionego namysłu filozoficznego.

§ 3. Charakter pracy licencjackiej

Praca licencjacka powinna wykazywać, że student potrafi samodzielnie opracować określony problem filozoficzny na poziomie podstawowym, z zachowaniem poprawności rzeczowej, metodologicznej, językowej i formalnej.

Istotą pracy licencjackiej jest rzetelna rekonstrukcja stanowisk, poprawna analiza pojęć i argumentów oraz umiejętność formułowania własnych wniosków na podstawie właściwie dobranych źródeł i opracowań naukowych.

W pracy licencjackiej oczekuje się w szczególności: poprawnego określenia tematu i problemu, znajomości podstawowych źródeł i opracowań związanych z tematem, rzetelnej rekonstrukcji stanowisk i argumentów, poprawności pojęciowej, logicznej i terminologicznej oraz umiejętności przedstawienia własnych wniosków wynikających z analizy.

Praca licencjacka nie może ograniczać się do prostego streszczenia poglądów autorów ani do kompilacyjnego zestawienia materiału.

§ 4. Charakter pracy magisterskiej

Praca magisterska powinna wykazywać wyższy stopień samodzielności badawczej, dojrzałości analitycznej i świadomości metodologicznej niż praca licencjacka.

Istotą pracy magisterskiej jest nie tylko poprawne opracowanie problemu, lecz także pogłębiona i krytyczna analiza, samodzielne porządkowanie materiału, wyraźniej zaznaczone stanowisko własne autora oraz zdolność prowadzenia bardziej zaawansowanego dialogu ze źródłami i literaturą naukową.

W pracy magisterskiej oczekuje się ponadto: bardziej świadomego i samodzielnego określenia problemu badawczego, pogłębionej analizy źródeł i literatury, krytycznego odnoszenia się do istniejących interpretacji, większej samodzielności w doborze perspektywy badawczej i sposobu argumentacji oraz wyraźniejszego wkładu własnego autora w postaci autorskiej interpretacji, krytyki, uporządkowania materiału albo propozycji rozwiązania problemu.

Praca magisterska nie powinna ograniczać się do referowania istniejących stanowisk, nawet jeśli referat ten jest poprawny i dobrze udokumentowany.

§ 5. Wymagania źródłowe i bibliograficzne

Podstawę pracy dyplomowej powinny stanowić profesjonalne źródła oraz uznane w świecie naukowym opracowania adekwatne do tematu.

Student jest zobowiązany korzystać przede wszystkim z tekstów źródłowych istotnych dla opracowywanego problemu, recenzowanych publikacji naukowych, monografii naukowych, artykułów opublikowanych w uznanych czasopismach, edycji krytycznych, komentarzy i innych opracowań o ustalonej wartości naukowej.

Materiały popularnonaukowe, publicystyczne, encyklopedyczne i internetowe mogą być wykorzystywane jedynie pomocniczo, o ile ich użycie jest uzasadnione charakterem tematu.

Niedopuszczalne jest opieranie zasadniczej argumentacji pracy na źródłach niezweryfikowanych naukowo, przypadkowych materiałach internetowych, niesprawdzonych streszczeniach albo opracowaniach o nieustalonej wartości merytorycznej.

Student powinien odróżniać źródła od opracowań, teksty naukowe od materiałów pomocniczych oraz własne stanowisko od referowanych poglądów innych autorów.

W pracy magisterskiej oczekuje się bardziej samodzielnego doboru literatury, lepszego rozeznania w stanie badań oraz bardziej krytycznego sposobu jej wykorzystania niż w pracy licencjackiej.

§ 6. Wymagania merytoryczne i metodologiczne

Praca dyplomowa na kierunku filozofia powinna mieć charakter analityczny, interpretacyjny, krytyczny lub problemowy.

Praca powinna zawierać jasno określony problem, spójny tok wywodu, logiczne uzasadnienie przyjmowanych tez albo rozstrzygnięć oraz zakończenie wynikające z przeprowadzonej analizy.

W pracy należy zachować poprawność pojęciową, dbałość o definicje, konsekwencję terminologiczną oraz świadomość przyjętej perspektywy badawczej.

W pracy magisterskiej większe znaczenie niż w pracy licencjackiej ma umiejętność rozpoznawania złożoności problemu, ujawniania założeń analizowanych stanowisk oraz wykazywania konsekwencji przyjętych rozstrzygnięć.

§ 7. Wymagania językowe, redakcyjne i formalne

Praca dyplomowa powinna być napisana językiem poprawnym, jasnym, precyzyjnym i odpowiadającym standardom tekstu naukowego.

Student jest zobowiązany do zachowania poprawności językowej, stylistycznej, terminologicznej i logicznej oraz do utrzymania spójnej kompozycji tekstu.

Błędy językowe, nieprecyzyjność sformułowań, nieuporządkowanie kompozycyjne, niekonsekwencja terminologiczna lub brak przejrzystości argumentacji obniżają wartość pracy.

Praca powinna być zredagowana zgodnie z zasadami przyjętymi przez promotora, z zachowaniem jednolitego sposobu cytowania, przypisów, bibliografii i wyróżnień redakcyjnych.

Szczególnie w pracy magisterskiej oczekuje się wysokiego poziomu dyscypliny redakcyjnej, precyzji pojęciowej oraz świadomego i konsekwentnego prowadzenia wywodu.

§ 8. Samodzielność i etyka akademicka

Praca dyplomowa musi być pracą samodzielną i rzetelną.

Student ponosi pełną odpowiedzialność za treść pracy, sposób wykorzystania źródeł, poprawność cytowań, rzetelność bibliografii oraz zgodność pracy z zasadami etyki akademickiej.

Niedopuszczalne są w szczególności: plagiat, autoplgiat, przywłaszczenie cudzych ustaleń, interpretacji lub sformułowań bez właściwego oznaczenia, fikcyjne lub nierzetelne

odwołania bibliograficzne, ukrywanie zakresy przy przygotowaniu pracy oraz przedstawianie jako własnych treści nieopracowanych samodzielnie przez studenta.

Samodzielność pracy oznacza nie tylko samodzielne napisanie tekstu, lecz także samodzielne zrozumienie problemu, dobór materiału, prowadzenie analizy oraz formułowanie wniosków.

W pracy magisterskiej wymóg samodzielności powinien być realizowany w stopniu wyraźnie wyższym niż w pracy licencjackiej, zwłaszcza w zakresie doboru literatury, konceptualizacji problemu, organizacji argumentacji i formułowania stanowiska własnego.

§ 9. Korzystanie z narzędzi wspomagających, w tym AI

Korzystanie z narzędzi wspomagających, w tym narzędzi sztucznej inteligencji, może mieć wyłącznie charakter pomocniczy i nie może zastępować samodzielnej pracy intelektualnej studenta.

Przed wykorzystaniem narzędzi opartych na sztucznej inteligencji student powinien uzgodnić z promotorem cel, zakres i sposób ich użycia.

W przypadku wykorzystania takich narzędzi w pracy dyplomowej należy opisać zakres ich użycia w sposób zgodny z obowiązującymi wytycznymi UMK oraz wymaganiami promotora.

Wszystkie fragmenty pracy powstałe przy wykorzystaniu systemów opartych na sztucznej inteligencji powinny zostać odpowiednio oznaczone, chyba że chodzi wyłącznie o pomoc techniczną w zakresie korekty językowej, pisowni lub technicznego opracowania bibliografii, a promotor nie postanowi inaczej.

§ 10. Procedura i ocena pracy

Praca dyplomowa podlega złożeniu, ocenie promotora i recenzenta oraz weryfikacji zgodnie z obowiązującymi procedurami uczelnianymi i wydziałowymi.

Pisemna praca dyplomowa jest przed egzaminem dyplomowym sprawdzana w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym.

Przy ocenie pracy licencjackiej szczególne znaczenie ma to, czy student opanował podstawy warsztatu filozoficznego i potrafi poprawnie, samodzielnie i rzetelnie opracować wybrany problem.

Przy ocenie pracy magisterskiej szczególne znaczenie ma to, czy student potrafi prowadzić bardziej samodzielny i pogłębiony namysł filozoficzny, krytycznie pracować ze źródłami i literaturą, świadomie organizować własny tok argumentacji oraz wyraźnie zaznaczyć autorski wkład w opracowanie problemu.

§ 11. Postanowienia końcowe

W sprawach nieuregulowanych niniejszym standardem stosuje się Regulamin studiów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, akty prawne Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych oraz obowiązujące procedury dyplomowania.

Promotor może doprecyzować szczegółowe wymagania redakcyjne i organizacyjne seminarium dyplomowego, o ile nie pozostają one w sprzeczności z przepisami uczelnianymi i wydziałowymi oraz z niniejszym standardem.